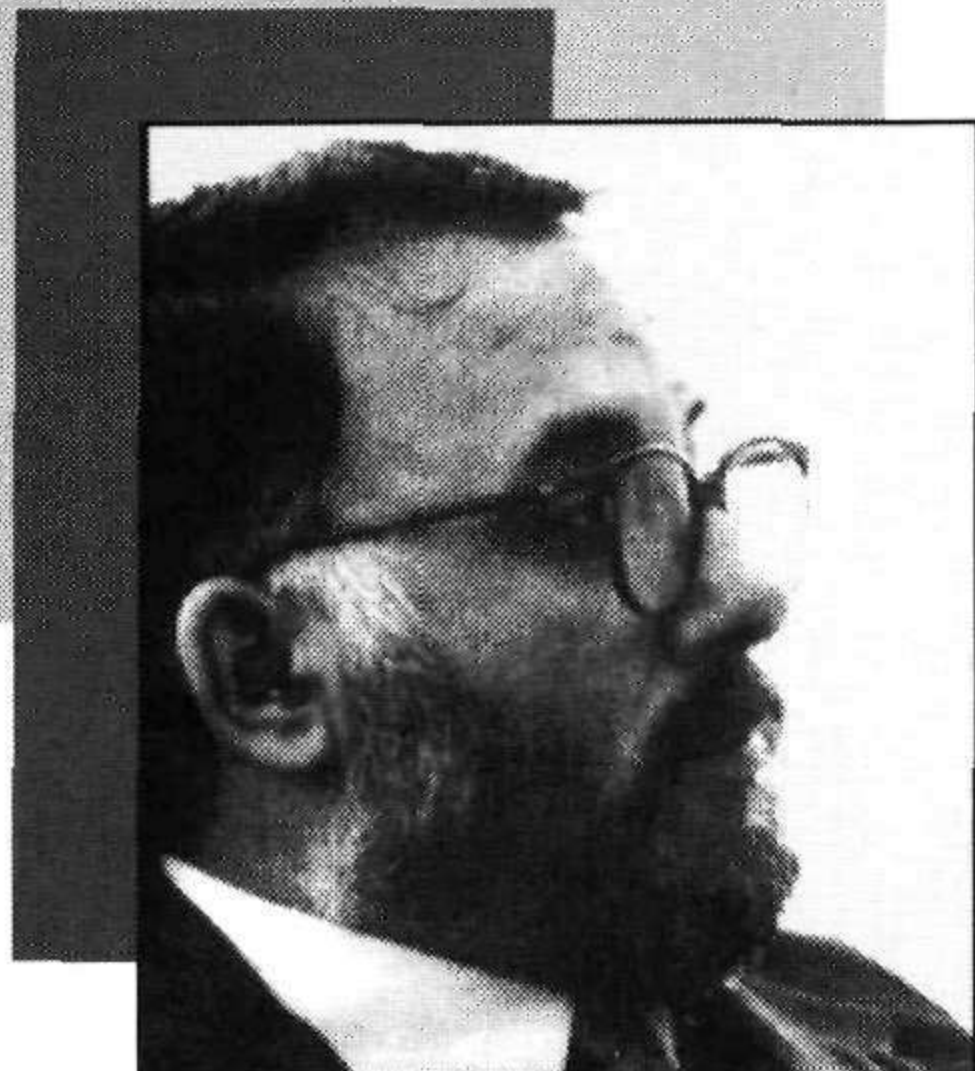


# Αναγγελία της πολιτικής βιβλίου



Ο υπουργός Πολιτισμού **ΘΑΝΟΣ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟΣ** εξαγγέλλει την πολιτική της Κυβέρνησης για τις Βιβλιοθήκες



**Σ**ας είχαμε υποσχεθεί τον Ιανουάριο του '94 ότι από πρώτης Ιανουαρίου '95 το Υπουργείο Πολιτισμού θα έχει για το βιβλίο και την Ανάγνωση μια πολιτική που θα απορρέει από μια συγκεκριμένη φιλοσοφία, που δεν θα είναι αποσπασματική, που δεν θα είναι ένα πυροτέχνημα χωρίς αύριο.

Σας είχαμε πει ακόμα πως το '94 θα είναι μια μεταβατική περίοδος, κατά την οποία δεν θα μείνουμε άπρακτοι.

Στους έξι αυτούς μήνες και παρά τις δύσκολες οικονομικές στιγμές που περνάει το Υπουργείο Πολιτισμού, η χώρα μας γενικότερα, δεκαπλασιάσαμε τον προϋπολογισμό για το βιβλίο κερδίζοντας χρήματα από την κατάργηση της περιστασιακής χρηματοδότησης σχημάτων και πανυγηριών.

Κάναμε την μεγάλη καμπάνια για το βιβλίο «Μ' ένα βιβλίο πετάω», το μεγαλύτερο πρόγραμμα για το βιβλίο που έγινε ποτέ στην Ελλάδα και μείναμε και εμείς έκπληκτοι από την επιτυχία του. Γι' αυτό παρόλο που δεν το είχαμε από την αρχή προγραμματίσει, το στέλνουμε σε 20 πόλεις της περιφέρειας για να έχουν τα παιδιά της επαρχίας την ίδια τύχη με τα 52.000 παιδιά της Αθήνας, που πήραν μέρος στο πρόγραμμα.

Σας είχαμε μιλήσει στην αρχή της χρονιά για πέντε πιλοτικές βιβλιοθήκες σε συνεργασία με άλλα υπουργεία. Ετοιμάζεται η βιβλιοθήκη στις παιδικές φυλακές της Κασαβέττειας και ελπίζω κάποια στιγμή να την επισκεφθείτε για να δείτε τί σημαίνει για αυτά τα παιδιά ένα βιβλίο και η βιβλιοθήκη στο νοσοκομείο της Βούλας.

Σας είχαμε μιλήσει για αναβάθμιση των Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων, σας είχαμε υποσχεθεί ότι θα κερδίσουμε τον χαμένο χρόνο. Ανανεώσαμε τις επιτροπές, είδαμε κιόλας το πρώτο δείγμα της δουλειάς τους με τα Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία 1993 και τον Οκτώβριο

θα δούμε για άλλη μια φορά τη δουλειά και τη συνέπειά τους με τα Βραβεία 1994. Νομίζω πως η ίδια η τελετή των Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων στο Ζάππειο, που επαινέθηκε απ' όλους, η παρουσία των ίδιων των λογοτεχνών δείχνει πως ο κόσμος του βιβλίου, ο κόσμος του Πνεύματος έχει αρχίσει να αισθάνεται τον καινούργιο άνεμο που πνέει.

Όταν, πριν από πέντε μήνες, σας πρωτομιλήσαμε για τη δική μας πολιτική στο Βιβλίο είσασταν επιφυλακτικοί μέχρι καχύποπτοι. Εμείς, όμως, σας αποδεικνύουμε πάνω στη δουλειά πως ότι λέμε το πράττουμε. Είναι το στοίχημα για το οποίο μίλησα όταν ανέλαβα το Υπουργείο Πολιτισμού, και όπως βλέπετε αρχίζουμε να το κερδίζουμε. Όχι με πυροτεχνήματα. Όχι με αποσπασματικές δραστηριότητες που δεν έχουν μέλλον και δεν αφήνουν κανένα ουσιαστικό κέρδος. Αλλά με πολλή δουλειά, με μέθοδο, με κόπο και χωρίς αυτοσχεδιασμούς. Γιατί έτσι δουλεύουμε εμείς και αυτό που βλέπετε να γίνεται για το Βιβλίο θα το δείτε σε όλους τους τομείς του Πολιτισμού.

Τον Ιανουάριο του 1994 με απόφαση μου συγκροτήθηκε η ομάδα εργασίας που είχε ως αποκλειστικό έργο την διατύπωση προτάσεων για την χάραξη εθνικής πολιτικής βιβλίου. Με συντονίστρια την Μυρσίνη Ζορμπά, πολύτιμη συνεργάτιδα μου στο Υπουργείο, είχε μέλη της την Έλκα Ζημαρίτου, την Έλγκα Καββαδία - χατζοπούλου, τον Κώστα Καπέλλα, την Ελισάβετ Κοτζιά, την Άννα Φραγκουδάκη, την Μικέλα Χαρτουλάρη, τον Γιάννη Ψυχάρη, έναν εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Γραμμάτων του ΥΠΠΟ, και συνεργάτες της τον Βαγγέλη Κάσσο και την Καίτη Μιχαλοπούλου.

Η ομάδα αυτή εργάστηκε επί πέντε μήνες, συνεργάστηκε αρμονικά, αξιοποίησε όλο το υλικό που υπήρχε στα συρτάρια του Υπουργείου Πολιτισμού, έλαβε υπόψη της το συνέδριο Βιβλίου που είχε πραγματοποιηθεί το 1992, συγκέντρωσε απόψεις συλλογικών φορέων και προσωπικοτήτων του χώρου, συνέταξε ερωτηματολόγιο και συνέλεξε απαντήσεις, αλλά και εμπειρία και προβληματισμό ανάλογων επιτροπών από άλλες χώρες και κατέληξε στις δικές της προτάσεις.

Όλα τα μέτρα που προτείνονται από την ομάδα εργασίας διαπνέονται από τη φιλοσοφία της ορθολογικής ενίσχυσης διαδικασιών που θα στηρίξουν την πολιτιστική ανάπτυξη και θα συσπειρώνουν τις ανανεωτικές δυνάμεις στο χώρο του βιβλίου.

Οι προτάσεις της επιτροπής διαρθρώνονται σε δύο επίπεδα:

Στο πρώτο επίπεδο τίθενται τρεις θεμελιώδεις προτεραιότητες στρατηγικού χαρακτήρα που πρέπει να υλοποιηθούν αμέσως και είναι η ίδρυση Ινστιτούτου

Βιβλίου, ο νόμος για την σταθερή τιμή του βιβλίου και η ανάληψη διυπουργικής πρωτοβουλίας για τον εκσυγχρονισμό και την οργάνωση δικτύου λαϊκών βιβλιοθηκών, έτσι ώστε το βιβλίο και η ανάγνωση να γίνουν προσιτά σε όλους τους Έλληνες.

Σε δεύτερο επίπεδο διατυπώνονται προτάσεις κατά τομείς. Ορισμένες από αυτές μπορούν να υλοποιηθούν αμέσως και ανεξάρτητα από την πορεία υλοποίησης των άλλων κατευθυντηρίων αξόνων, ενώ κάποιες άλλες πρέπει να ενταχθούν σε ένα πενταετή προγραμματισμό και η λύση τους να συνδεθεί με την ενίσχυση των νέων θεσμών. Οι προτάσεις αυτές είναι:

#### Α. Μέτρα για τους συγγραφείς

1. Ένα ολοκληρωμένο πενταετές πρόγραμμα για τους Έλληνες λογοτέχνες, το οποίο θα περιλαμβάνει διαλέξεις σε έδρες νεοελληνικών σπουδών ξένων πανεπιστημίων με αντιμισθία, υποτροφίες διαμονής στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, καθώς και υποτροφίες έργου σε συγγραφείς με βάση ένα προδιατυπωμένο σκεπτικό.

2. Ενταξη στο ΕΠΔΠ μιας πόλης της περιφέρειας (π.χ. Μυτιλήνη), όπου θα ιδρυθεί ένα Ευρωπαϊκό Κέντρο που θα

φιλοξενεί Έλληνες συγγραφείς και ξένους μεταφραστές, ως ένα από τα μέτρα για την καλύτερη προώθηση των ελληνικών γραμμάτων στο εξωτερικό.

#### Β. Μέτρα για τους μεταφραστές

1. Υποτροφίες σε Έλληνες μεταφραστές.

2. Βραβεία μετάφρασης αντίστοιχα των λογοτεχνικών.

3. Τιμητικές συντάξεις

4. Κέντρο τεκμηρίωσης και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

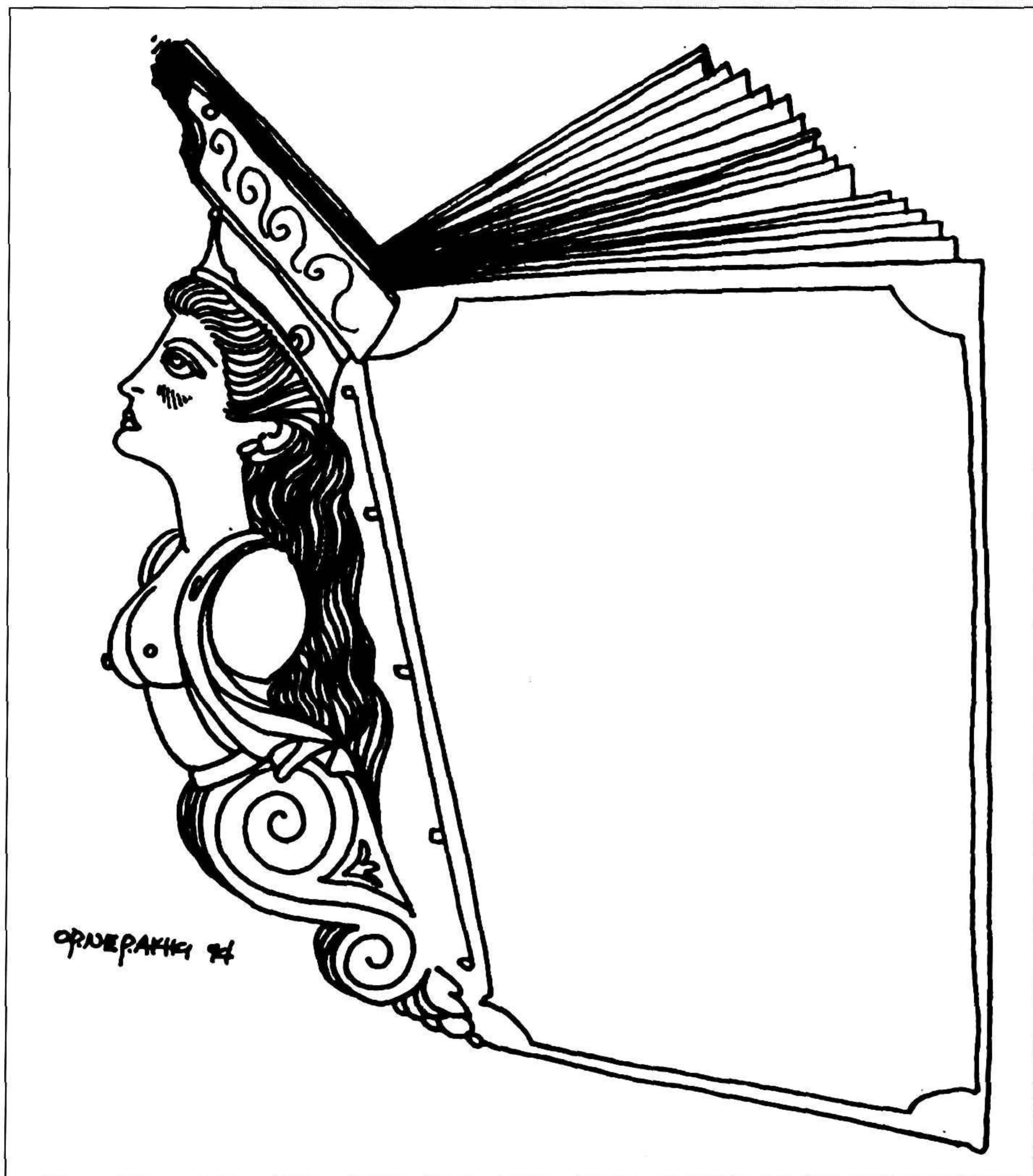
#### Γ. Εκσυγχρονιστικά μέτρα

Ανανέωση του θεσμικού πλαισίου των επιτροπών αγοράς και βράβευσης λογοτεχνικών βιβλίων του ΥΠΠΟ, ευρωπαϊκού λογοτεχνικού βιβλίου, του πλαισίου περίθαλψης συντάξεων, προσθήκη νέων βραβείων (μετάφρασης από τα αρχαία ελληνικά, μετάφρασης αναλογικά προς τα λογοτεχνικά, εικονογράφηση παιδικού βιβλίου).

#### Δ. Βιβλιοθήκες

1. Ανάληψη διυπουργικής πρωτοβουλίας για τον εκσυγχρονισμό των λαϊκών βιβλιοθηκών.

2. Ανάθεση έρευνας για τις λαϊκές βιβλιοθήκες και επιλογή ενός αριθμού βιβλιοθηκών για πιλοτικό πρόγραμμα δικτύου.



3. Ένταξη στο ΕΠΔΠ ιστορικών βιβλιοθηκών και δημιουργία δικτύου.

4. Ίδρυση πιλοτικής λαϊκής δανειστικής βιβλιοθήκης στο κέντρο της Αθήνας.

Ε. Βιβλιοπωλεία - Εκδότες

1. Νόμος σταθερής τιμής βιβλίου

2. Ηλεκτρονικό δίκτυο εκδοτικών οίκων - βιβλιοπωλείων

3. Προγράμματα κατάρτισης στα επαγγέλματα του βιβλίου

4. Χαμηλότοκα δάνεια και επιδότηση ενοικίου σε βιβλιοπωλεία βάσει προδιαγραφών

5. Γενίκευση του ΦΠΑ στο 4%

6. Μη φορολόγηση του στοκ των βιβλίων

7. Αναβάθμιση του πολιτιστικού ρόλου των εκθέσεων

ΣΤ. Μέτρα για τη διάδοση του ελληνικού βιβλίου στο εξωτερικό

1. Πρόγραμμα ενίσχυσης μεταφράσεων

2. Έκδοση ενημερωτικών δελτίων σε ξένες γλώσσες

3. Αναβάθμιση εκθέσεων εξωτερικού

4. Ενεργοποίηση του θεσμού των πολιτιστικών συμβούλων στις ελληνικές πρεσβείες.

Ζ. Ανάπτυξη αναγνωστικών πολιτικών

Ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της ανάγνωσης σε επιλεγμένες ομάδες πληθυσμού, σε συντονισμό και συνεργασία με αντίστοιχους φορείς.

Προώθηση της ανάγνωσης θεματικών ενοτήτων βιβλίων. Χρησιμοποίηση των ΜΜΕ και των νέων τεχνολογιών γι' αυτό το σκοπό.

Η. Έρευνες

1. Έρευνα για την κατάσταση των λαϊκών βιβλιοθηκών

2. Έρευνα για την αναγνωστική συμπεριφορά

Ευχαριστώ όλα τα μέλη της ομάδας εργασίας για το τεράστιο έργο που έκαναν μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Χωρίς αυτούς τους ανθρώπους δεν θα υπήρχε σήμερα στα χέρια μας αυτό το κείμενο των 297 σελίδων, που θα αποτελέσει τη βάση για τη διατύπωση του καταστατικού χάρτη του Βιβλίου. Οι προτάσεις της Ομάδας Εργασίας θα σταλεί μέσα στο καλοκαίρι σ' όλους τους φορείς του Βιβλίου. Θα ξανακάνει τον κύκλο για να ακουστούν οι παρατηρήσεις, οι γνώμες, οι διορθώσεις, τα σχόλια του χώρου. Στα μέσα Σεπτεμβρίου η Εθνική Πολιτική Βιβλίου θα πάρει την τελική της μορφή και τον Οκτώβριο θα τυπωθεί σε ένα τόμο.

Οι προτάσεις για την χάραξη της εθνικής πολιτικής βιβλίου, όπως θα δείτε, είναι προτάσεις παρέμβασης σε επίπεδο υποδομής και θεσμών για να επιτευχθεί ο απαραίτητος εκσυγχρονισμός και να εξασφαλισθεί η συνέχεια. Είναι, επίσης, προτάσεις επενδυτικού χαρακτήρα και όχι καταναλωτικού κι αποφεύγουν τα μεμονωμένα μέτρα όσο εντυπωσιακά κι αν είναι αυτά γιατί πρόθεσή μας είναι η ανάπτυξη του βιβλίου.

Είναι επίσης προτάσεις που συνδέουν ορθολογικά βραχυπρόθεσμους με μακροπρόθεσμους στόχους και στηρίζονται στις πραγματικές συνθήκες της ελληνικής αγοράς βιβλίου και τη συνείδηση βιβλίου που έχει η ελληνική κοινωνία.

